

§ 257

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esitys kaupunginhallitukselle luonnonsuojelun alueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymisestä, Rudträsk

HEL 2021-012507 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle luonnonsuojelun alueen perustamista sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.

Luonnonsuojelun aluetta perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoi, että tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli ympäristösuunnittelija Hanna Seitapuro. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Saana Rossi: Lisätään päätökseen: Luonnonsuojelun aluetta perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoo, että tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan.

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi yksimielisesti Saana Rossin vastaehdotuksen.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi

Liitteet

1	Rudträsk_hks
2	Rudträsk_kartta
3	91-435-5-43_Lainhuutotodistus
4	91-54-9908-34_Lainhuutotodistus
5	91-54-9901-0_Lainhuutotodistus
6	91-435-5-59_Lainhuutotodistus
7	91-435-1-251_Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Asianosainen	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esittää kaupunginhallitukselle luonnonsuojelualueen perustamista sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.

Esittelijän perustelut

Hakemus luonnonsuojelualueen perustamiseksi

Luonnonsuojelualueen nimi

Rudträskin luonnonsuojelualue – Rudträsk's naturskyddsområde

Suojelun tarkoitus

Suojelun tarkoitus on säilyttää arvokkaita luontotyyppisiä ja niiden lajistoa sekä edistää metsien luonnontilaistumista.

Alueen kuvaus

Rudträskin luonnonsuojelualue sijaitsee Uutelan niemen keskiosassa. Rudträsk on entinen lampi, josta on kaivettu laskuoja mereen 1800-luvun loppupuolella. Kuivumisen seurauksena paikalla on nykyisin kosteikko ja luhta-alue.

Rudträskin keskiosassa on avointa, vetistä järviruokoa kasvavaa luhtaa ja hyvin pieni avovesialue. Lammen pohja muodostuu hapettomaksi talvisin, ja keväällä kosteikon keskiosissa haisee rikkivedylle. Rudträsk

09.12.2021

on muuta Uutelaa alavampaa aluetta, ja Uutelaan kaivetuista ojista virtaa Rudträskin kautta vettä mereen. Luhdan läpi kaivetun valtaojan penkoilla kasvaa tiheää, nuorta koivikkoa.

Avoimen luhdan ympärillä on puustoisia luhtia. Rudträskin eteläosia luonnehtivat tervaleppäluhdet, joissa keskikokoisten ja kookkaiden tervaleppien joukossa kasvaa joitakin hieskoivuja. Puustoisten mättäiden välisissä kosteissa allikoissa kasvaa mm. keltakurjenmiekkää, rantakukkaa ja terttualpia. Helsingissä silmälläpidettävä neivaimarre muodostaa mittavia kasvustoja. Tervaleppäluhtien lisäksi Rudträskin ympärillä on koivuluhtia paikassa, jossa on lukuisia sarkaojia. Sarkaojissa kasvaa erilaisia saroja, ojien ulkopuolella valtalajeja ovat terttualpi, rantakukka ja viitaorvokki sekä heinät nurmilauha ja viitakastikka.

Luhtien ympärillä luontotyytit ovat lehtomaisia ja tuoreita kankaita. Lehtomaisten kankaiden puusto vaihtelee havupuuvaltaisista sekametsistä ylitiheisiin kuusikoihin ja puustoltaan väljiin sekametsiin. Paikoin pensaskerroksessa on joitakin lehtojen pensaita, kuten taikinamarjaa, lehtokuusamaa ja koiranheittä. Kenttäkerroksessa yleisiä ovat mustikka sekä heinät ja ruohot, kuten oravanmarja, käenkaali, nuokkuhelmikkä, nurmilauha ja viitakastikka. Tuoreet kangasmetsät ovat kuusivaltaisia, valoisia sekametsiä.

Itäosassa Rudträskin luonnonsuojelualue ulottuu mereen, missä on järviruokovaltaista rantaniittyä sekä matelijoille suotuisa kivilaituri.

Uhanalaiset luontotyytit

Rudträskin alueelta on inventoitu seitsemän uhanalaista tai silmälläpidettävää luontotyyppiä 17 eri kuviolla. Eniten on silmälläpidettäviä lehtomaisia kankaita, joita on kuudella kuviolla. Erittäin uhanalaisia lehtokorpia on neljällä ja tervaleppäluhtia kahdella kuviolla. Erittäin uhanalaisia ovat myös ruoho- ja sarakorvet, joita on yksi kuvio kumpaakin. Vaarantuneita tuoreita kankaita on kahdella ja tupasvillarämettä yhdellä kuviolla.

Eliölajit

Rudträskin etelä- ja itäosat muodostavat lähes kokonaisuudessaan I-luokan kääpäalueen. Alueella on merkitystä etenkin kuusella ja koivulla elävän lajiston kannalta. Arvokasta elinympäristöä kuvaavia indikaattorilajeja on havaittu 28. Alueella on useita silmälläpidettäviä tai alueellisesti uhanalaisia lajeja, kuten rustikka, sirppikäpää ja viherkarhikka.

09.12.2021

Rudträskin alueella tavataan lahokaviosammalta, joka on erittäin uhanalainen ja kuuluu luontodirektiivin II-liitteen lajeihin. Rudträskin itäpuolen esiintymä on yksi tärkeimpiä esiintymiä Vuosaaren alueella.

Rudträskin alueella elää viitasammakko, joka on luontodirektiivin IV-liitteen tiukasti suojeltu laji. Koko Uutela on tärkeä matelija- ja sammakkoeläinalue.

Rudträskiltä on kirjattu 34 pesivää lintulajia, joista suuri osa on tulkittu metsänilmentäjiksi. Tällaisia ovat sirittäjä, puukiiپیjä ja pikkusieppo, jotka kuuluu lintudirektiivin I-liitteen lajeihin. Myös palokärki, joka kuuluu II-liitteen lajeihin, on viihtynyt alueella.

Uutela on merkittävä lepakkoalue.

Rajautuminen ja pinta-ala

Rudträskin luonnonsuojelualue noudattaa pääosin Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015-2024 esitettyä rajausta. Luonnonsuojelualueen rajoja on selvyuden vuoksi täsmennetty kulkemaan kävelyteiden, ojien ja kiinteistörajojen mukaisesti. Pohjoisosissa raja kulkee metsässä kosteikon reunalla.

Itäosassa Rudträskin rajaus ulottuu Särkkäniemen luonnonsuojelualueeseen saakka. Eri karttapalveluissa Särkkäniemen luonnonsuojelualueen rajat eroavat hieman toisistaan, mutta on tarkoitus, että Rudträskin ja Särkkäniemen luonnonsuojelualueiden rajat ovat yhtenevät.

Rudträskin luonnonsuojelualueen pinta-ala on 11,13 ha.

Kiinteistötiedot

Alue sijaitsee kiinteistöillä 91-435-5-43, 91-54-9908-34, 91-54-9901-0, 91-435-5-59 ja 91-435-1-251, jotka ovat Helsingin kaupungin omistuksessa.

Kaavoitus

Yleiskaavassa 2016 Rudträsk sijaitsee virkistys- ja viheralueella. Luonnonsuojeluohjelmaan 2015-2024 kuuluvan kohteen rajausta on merkitty Kaupunkiluonto-teemakarttaan.

Asemakaavassa 11510 Rudträsk sijaitsee virkistys- ja viheralueella. Luhta-alueilla ilman reunametsiä on kaavassa merkintä sl, joka tarkoittaa alueen osaa, jolla on luonnonsuojellusta merkitystä. Luhdan poikki on tehty varaus ulkoilutielle. Luhdan pohjoispuolella on likimääräinen varaus jalankululle ja pyöräilylle osoitetulle reitille. Sen toteuttamisessa

09.12.2021

”tulee noudattaa maaston korkeusasemaa ja välttää puiden kaatamista. Toimenpiteitä, joista on haittaa luonnolle tai maisemalle tulee välttää”. Asemakaavassa on myös varaus Skatanniementielle. Katu alkaa pohjoisesta Itäreimarintieltä ja kulkee Rudträskin itäosan läpi jatkuen sieltä etelään. Kaavamääräysten mukaan katu tulee rakentaa virkistysympäristöön soveltuvalla tavalla. Rudträskin kohdalle on varattu alue eläinten alikulkutunnelia varten.

Asemakaavaan merkityt ulkoilureitit ja katu jäävät rasitteeksi luonnonsuojelualueelle.

Korvaus

Helsingin kaupunki ei hae korvausta luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Rudträskin luonnonsuojelualueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma vuosiksi 2022-2031.

Luonnonhoidon toimenpiteet

Rudträskin luhtien ja metsien annetaan kehittyä luontaisesti. Alueella torjutaan vieraslajeja.

Hoito- ja käyttösuunnitelmakauden päätteeksi luontotiedot päivitetään ja laaditaan uusi hoito- ja käyttösuunnitelma.

Virkistyskäytön toimenpiteet

Uutelan luontopolku uudistetaan, ja Rudträsk lisätään polun reitille. Alueelle tulee opaste, jossa kerrotaan paikan luonnosta.

Luonnonsuojelualueen rajat merkitään maastoon.

Reittien varsia hoidetaan kaatamalla tarvittaessa vaaralliset puut korkeintaan vaarallisen puun mitan etäisyydeltä reitistä.

Rudträskin pohjoispuolella kulku on hajautunut usealle eri polulle. Syn-tyneistä polkulinjauksista valitaan yksi, josta tehdään merkitty reitti. Reitti voidaan perustaa osittain tai kokonaan. Linjaus pidetään n. 1-1,5 m levyisenä ja puita kaadetaan mahdollisimman vähän. Tarkoituksena on saada kulku ohjautumaan yhdelle reitille, jolloin kasvillisuus pääsee palautumaan muualla.

Luonnonsuojelualuetta perustettaessa ei tehdä alueelle kulku- tai käytörajoituksia. Rajoitukset tulisi pystyä kohdentamaan siihen käyttäjä-

09.12.2021

ryhmään, joka kulumisen aiheuttaa, ja sille paikalle, missä kulumista tapahtuu. Tietyn ryhmän ja paikan osoittaminen on käytännössä hankalaa. Tulevina vuosina ympäristöpalvelut pyrkii estämään maaston kulumista tiedottamalla luontoalueiden kestävästä käytöstä. Rudträskissä tiedotus on erityisen tärkeää, sillä luhdan herkkä kasvillisuus tallautuu helposti. Kaikki tapahtumat tarvitsevat kaupungin eli maanomistajan luvan, ja luvan hakemisen yhteydessä voidaan määrittää käytölle reuna-ehdoita siten, että kulumista ehkäistään etenkin keväällä ja alkukesällä, jolloin luonto on haavoittuvimmillaan.

Kustannukset

Uutelaassa sijaitsevien neljän luonnonsuojelualueen töiden vuosittaiseen koordinointiin menee n. 40 % kokoaikaisen henkilön työajasta. Työpanos ei jakaudu tasaisesti eri vuosille, vaan on suurin heti luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen, jolloin investointeja aletaan toteuttaa. Muutaman vuoden kuluttua opasteiden ja muiden rakenteiden ollessa paikoillaan koordinointiin tarvittava työmäärä vähenee. Samalla vuosittaiseen kunnossapitoon tarvittava panos suurenee.

Alla oleviin kustannuksiin ei sisälly koko Uutelan alueen opasteiden uusiminen. Opasteisiin tulee päivittää uusien luonnonsuojelualueiden tiedot. Lisäksi kustannuksista puuttuu kaikilla neljällä luonnonsuojelualueella kulkevan ja niitä yhdistävän luontopolun päivityksen suunnittelu ja toteutus, jonka kustannus on yhteensä 70 000 €.

Myöskään kestävään luonnossa liikkumiseen liittyvä viestintä ei sisälly kustannuksiin.

Suunnittelu ja seuranta, 40 000 € / 10 vuotta:

Hydrologinen selvitys, kulumisen seuranta sekä luontotietojen kartotukset ja uuden hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen kauden päätteeksi. (Kulumisen seurannalla ei ole vielä hintaa.)

Investointikustannukset, 142 000 € / 10 vuotta:

Erilliset suunnittelukustannukset: pääopasteen suunnittelu.

Toteutus: pääopasteen rakentaminen ja pystytys, rajatolppien, rauhoitusmääräystaulujen, tulentekokieltojen, polkuviittojen ja luontopolkutoolppien suunnittelu, rakentaminen ja pystytys, pohjoispuoleisen reitin suunnittelu ja rakentaminen (tässä vain luonnonsuojelualueella sijaitsevan osuuden kustannus) sekä kahden sillan ja yhden siltarummun uusimisen suunnittelu ja rakentaminen.

Vuosittaisen ylläpidon kustannukset, 10 000 - 15 000 € / vuosi:

Reittien ja rakenteiden tarkastus kerran vuodessa tai tarpeen mukaan, reittien ja rakenteiden kunnossapito, vaarallisten puiden katkaisu, vieraslajien torjunta, luontovalvonta, tapahtumien luvitus.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen
- maa-aineksen, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen tai muuttaminen
- kasvien, sienten ja jäkälien sekä niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- luonnonvaraisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen
- tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

Liikkumisrajoitukset

Alueella on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen, lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkien irti pitäminen.

Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä on sallittu:

- toimintarajoitteisen henkilön liikkuminen sähkömoottoroidulla apuvälineellä alueen ulkoiluteillä
- marjojen ja ruokasienten poimiminen
- vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien tapauskohtainen poistaminen siten, että puiden rungot jätetään lahoppuiksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen
- haitallisten vieraslajien poistaminen maanomistajan luvalla

- lainvoimaiseen asemakaavaan merkittyjen teiden ja niihin liittyvien rakenteiden rakentaminen asemakaavan määräysten mukaan
- muu toiminta hoito- ja käyttösuunnitelmassa sekä toimenpidesuunnitelmissa tarkemmin osoitetulla tavalla.

Kannanotot

Esittelijä kiittää kaikista kannanotoista.

Rudträskin luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta on jätetty 12 kannanottoa. Niistä 11 on tullut yksityisiltä henkilöiltä. Kolme henkilöä on allekirjoittanut sekä yhteisen kannanoton että jättänyt oman erillisen. Järjestöiltä on tullut yksi kannanotto Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä Helslyltä.

Useimmat kannanotot koskevat kaikkia kolmea valmistelussa samaan aikaan olevaa luonnonsuojelualueita: Uutelan metsää, Skatanniemeä ja Rudträskiä. Useissa kannanotoissa käsitellään myös samoja asioita. Sen vuoksi monia kysymyksiä käsitellään tässä yhteisesti. Osa kannanotoissa mainituista asioista koskee luonnonsuojelualueiden ulkopuolisia alueita. Niitä on käsitelty tässä siltä osin, kuin asia koskee luonnonsuojelualueita.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen kommentit

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys on tyytyväinen Uutelan metsän, Skatanniemen ja Rudträskin luonnonsuojelualueiden tärkeisiin laajennuksiin.

Helsly toteaa, että Rudträskin hoito- ja käyttösuunnitelmaa tehdessä on otettu esiin mahdollisuus palauttaa puroksi oja, joka virtaa Rudträskiltä mereen. Kunnostamisella elvyttäisiin virran monimuotoisuutta.

Lisäksi Helsly toteaa, että Rudträskin pohjoispuolelle suunniteltu ulkoilureitti, jolla rajoitetaan metsässä jo tapahtunutta laajaa kulumista, on tervetullut ja toivottavasti rakennetaan pikaisesti.

Helsly esittää lievempää muotoilua vaarallisten puiden kaatamista koskevaan tekstiin, jossa todetaan, että puuta voidaan kaataa korkeintaan puun mitan etäisyydellä reitistä. Helsyn mukaan puun mitta tarkoittaa 15-28m etäisyyttä reitistä, mikä on paljon missä tahansa metsässä. Tällä etäisyydellä mitä todennäköisimmin kasvaa muuta puustoa niin, että se pysäyttää 15-28 m päässä reitiltä kaatuvan rungon.

09.12.2021

Pyöräilyyn liittyen Helsy ehdottaa kulunohjausta ja pyöräilykieltoa edes arvokkaimpiin kohtiin, sillä pyöräilyn aiheuttama maaston ja kasvillisuuden voimakas kuluminen on havaittavissa jo nyt monessa paikassa.

Vastine:

Rudträskin hoito- ja käyttösuunnitelman kaudella tehdään hydrologinen selvitys kosteikon valuma-alueella. Tarkoituksena on saada tietoa, millaisia Rudträskille tulevat virtaamat ovat ja miten vettä virtaa Rudträskistä mereen. Vesitasapainon selvittäminen auttaa myös arvioimaan alueen kuivumista ja luhtien tulevaisuuden kehitystä. Samassa yhteydessä on mahdollista selvittää ojan luonnonmukaistamisen edellytyksiä.

Vaarallisten puiden kaataminen ja vaarallisten oksien poistaminen kulkuväylien läheisyydestä on sallittua hoito- ja käyttösuunnitelmassa ja rauhoitusmääräyksissä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainitaan myös latvuksen katkaiseminen lahopuiksi ja pökelöiden jättäminen. Luonnonsuojelualueilla on usein myös konkeloita eli toista puuta vasten kaatuneita puita. Kun havainto konkelosta tulee tietoon, puu käydään tarkastamassa. Mikäli konkelo arvioidaan vaaralliseksi, se kaadetaan ja jätetään alueelle lahopuiksi. Aina vaaraa ei ole, jolloin konkelo saa jäädä. Käytännössä arvioinnissa tehdään aina tilannekohtaista harkintaa luonnonsuojelualueilla, vaikka konkelot onkin hoito- ja käyttösuunnitelmassa listattu vaarallisiksi puiksi, jotka voidaan kaataa.

Uutelan metsän luonnonsuojelualueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajotuksia. Rajoitukset tulisi pystyä kohdentamaan siihen käyttäjäryhmään, joka kulumisen aiheuttaa, ja sille paikalle, missä kulumista tapahtuu. Tietyn ryhmän ja paikan osoittaminen on käytännössä hankalaa. Maaston kulumista pyritään estämään tiedottamalla luontoalueiden kestävästä käytöstä, ja pystyttämällä luontoalueille opasteita. Tarpeen vaatiessa tehdään myös aitoja.

Äärimmäisin keino on muuttaa rauhoitusmääräyksiä ja kieltää kulkeminen joillakin alueilla kokonaan. Jos kulumista ei voida osoittaa tietyn käyttäjäryhmän aiheuttamaksi, kulku on kiellettävä kaikilta. Kiellon noudattamista ei kuitenkaan käytännössä pystytä valvomaan.

Yksityishenkilöiden kommentit

Luonnonsuojelualueiden perustamista kannatetaan

Kaikissa kannanotoissa suhtaudutaan suojeluun myönteisesti, ja useimmissa toivotaan, että suojelua toteutetaan nyt esitettyä laajempaan tai että koko Uutela suojellaan. Uutela mainitaan tärkeänä virkistys-

saluena, ja toisaalta muistutetaan myös siitä, että luonto on tärkeä luonnon itsensä vuoksi, ei pelkästään virkistysalueena. Kaksi kirjoittajaa kuvaa suhdettaan Uutelaan ja sen luontoon vuosikymmenien ajalta. Useat kirjoittajat ovat huolissaan koko Uutelan tilasta ja tulevaisuudesta.

Ranta-alueen laiduntaminen

Useissa kannanotoissa kritisoidaan Rudträskin ranta-alueen kunnostamista laitumeksi. Kannanottojen mukaan pitää olla painavat perusteet, jotta luonnonsuojelualueilla voidaan tehdä luonnon muokkausta. Rudträskin laidunnettava alue on vain 0,09 ha, joten se ei yksinään riitä laitumeksi, vaan mukaan on otettava maata myös viereiseltä Särkkäniemen luonnonsuojelualueelta, joka näin ollen myös tulisi laidunnuksen piiriin. Kannanottojen mukaan laidunnus lisää maaperän ja metsän pohjan kulumista, joka jo nykyään on suurta. Myöskään metsän raivausta ei haluta lisää. Kannanotoissa todetaan, että muualla Uutelassa on paremmin laidunnukseen sopivia alueita. Lisäksi asukkaat haluavat säilyttää mahdollisuuden käyttää Särkkäniemen luonnonsuojelualueita virkistysalueena ja päästä nauttimaan merellisestä Helsingistä.

Vastine:

Tällä hetkellä Rudträskin laidunnukseen osoitettavat alueet on määritetty Itämeren suurruohostoiksi, joka on elinvoimainen luontotyyppi. Rantaniityt ovat kuitenkin perinnebiotooppeina äärimmäisen uhanalaisia koko maassa, mikä puoltaa sitä, että alueita aletaan kunnostaa rantaniityiksi. Rudträskin niitty on hyvin pieni eikä sieltä ole löydetty merkittävää lajistoa. Uutelan perinnebiotooppien kokonaisuudessa sen merkitys on vähäinen. Lisäksi Uutelassa on tällä hetkellä paljon alueita, jotka soveltuvat Rudträskin pientä, kapeaa ja eristynyttä aluetta paremmin laitumina hoidettaviksi. Rudträskiä laidunnettaessa kustannus-hyöty – suhde olisi heikko. Rudträskin laidunnukseen ottaminen vaatisi lisäksi Särkkäniemen laiduntamista, jolloin virkistyskäyttö ei olisi mahdollista laidunnuksen aikana. Särkkäniemi on suosittu virkistysalue ja tärkeä rengasreitien osa. Tämän vuoksi hoito- ja käyttösuunnitelmasta on poistettu Rudträskin laidunnus ja niitto.

Skatanniementien rakentaminen

Monissa kannanotoissa ollaan huolissaan asemakaavaan merkityn Skatanniementien kaavavarauksesta ja tien mahdollisesta rakentamisesta. Toteutuessaan tie rakennettaisiin Rudträskin itäosan läpi. Kaavaan merkitty tie jää rasitteeksi perustettavalle luonnonsuojelualueelle. Kannanotoissa todetaan, että hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei oteta lainkaan kantaa tien vaikutuksiin luonnonsuojelualueeseen. Tie pirstoisi

alueen ja muuttaisi sen olemusta. Kommenteissa mainitaan, että sata-massa on ollut useana kesänä moottoriajoneuvojen epävirallisia kiihdytysajoja, ja uusi tie olisi kiihdyttäjille kutsu suoraan luonnonsuojelualueen sydämeen. Tie lisäisi myös satamasta tulevan äänisaasteen määrää. Lisäksi todetaan, että Uutelassa pitäisi kaikin tavoin pyrkiä vähentämään autoilun määrää ja kannustaa liikkumaan jalkaisin siihen varattuja reittejä pitkin. Mikäli tie rakennetaan, tulee tehdä kunnollinen vaikutusten arviointi.

Vastine:

Skatanniementie on merkitty kaavavarauksena lainvoimaiseen asemakaavaan, joten se jää luonnonsuojelualueen rasiitteeksi. Yleisötilaisuutta 15.11.2021 varten asemakaavoituksesta saatiin kuitenkin tieto, että tällä hetkellä ei ole mitään suunnitelmia tien rakentamiseksi.

Asemakaavan hyväksymisen jälkeen tien linjaukselta on löydetty merkittävä lahopaviosammalen esiintymä Rudträskin itäpuolelta. Esiintymä on yksi merkittävimmistä koko Vuosaaressa. Lahokaviosammal on erittäin uhanalainen, rauhoitettu ja luontodirektiivin II-liitteen laji. Myös metsien lintulajisto on runsas Rudträskin itäpuolella.

Osallistaminen

Jotkut kommentoijat ovat tyytymättömiä siihen, että asukkaita ei ole kuultu riittävästi. Kommentoijien mukaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainittu satunnaisten ohikulkijoiden jututtaminen ja tapaamiset vain joidenkin harrastajaryhmien kanssa eivät ole riittävää osallistamista. Kaupunki on muiden hankkeiden yhteydessä järjestänyt mielipidekyselyitä ja muita osallistavia toimintamalleja kuten vuorovaikutusraportteja, ja tällaisia olisi tullut hyödyntää myös Uutelan luonnonsuojelualueiden kohdalla.

Komentointiaikaa on myös pidetty lyhyenä.

Joissakin kannanotossa asukkaat toivovat, että heitä pidettäisiin voimavarana alueen kehittämisessä ja ilmaisevat halunsa tehdä yhteistyötä tulevaisuudessakin.

Vastine:

Esittelijä kiittää yhteistyötarjouksesta, ja toteaa, että yhteistyömahdollisuuksia varmasti tulee. Koska valmistelun yhteydessä selvisi, kuinka tärkeää osallistaminen asukkaille on, osallistamista järjestetään enemmän muiden luonnonsuojelualueiden perustamisen yhteydessä. Vuosaaren alueelle perustetaan voimassa olevan luonnonsuojeluohjelman

09.12.2021

mukaan vielä seitsemän uutta luonnonsuojelualuetta (Meri-Rastilan metsä, Varjakanpuisto, Ramsinniemen lehdon laajennus, Mellunmäen luhta, Mustavuoren eteläosa, Porvarinlahden eteläranta ja Kalkkisaari).

Varsinkin suurien luonnonsuojelualueiden ja alueiden kokonaisuuksien yhteydessä on järjestetty tiedotustilaisuuksia ja työpajoja, joissa alueen asukkaiden ja käyttäjäryhmien näkemyksiä on kuultu. Uutelan kohteiden osalta näin ei tehty keväällä 2020 alkaneen koronaepidemian vuoksi. Sen sijaan järjestettiin maastokäyntejä tai kokouksia pienemmissä ryhmissä asukas- ja harrastajajärjestöjen edustajien kanssa. Asukkaiden osalta ajateltiin, että Vuosaari-seuran edustajan tapaaminen tuo esiin asukkaiden näkemyksiä. Lisäksi Kaupunkiympäristön toimialan viestintäpalveluilla ei ole resursseja osallistua luonnonsuojelualueiden yleisötilaisuuksien järjestämiseen. Osallistavien verkkotilaisuuksien järjestäminen vaatii usean ihmisen työpanosta ja teknistä osaamista. Tilaisuuksista luovuttiin vähäisten resurssien vuoksi. Valmistelun loppuvaiheessa järjestettiin kaikille avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus Luonto- ja ympäristötietoisuus –tiimin oman henkilökunnan voimin.

Esittelijä on myös sitä mieltä, että kahden viikon kommentointiaika on lyhyt. Perustamisesitykset halutaan kuitenkin saada eteenpäin vuoden 2021 aikana. Luonnonsuojelualueiden perustamisen yhteydessä järjestettävä kuuleminen ei ole kaupungille lakisääteistä, vaan vapaaehtoista. Kuuleminen haluttiin tästä huolimatta järjestää, jotta asukkaiden ja järjestöjen kommentteja saataisiin.

Hoitovastuut

Useissa kannanotoissa pidetään luonnonsuojelualueiden hoitovastuita epäselvinä ja kyseenalaisina. Kannanotoissa muistutetaan, että luonnonsuojelualueilla kunnossapidon lähtökohdat eroavat metsänhoidon ja puistojen kunnossapidon perinteestä. Kannanotoissa todetaan, että pätevien asiantuntijoiden tulee olla vastuussa hoidon suunnittelusta ja toteutuksesta. Tällaisia asiantuntijoita ovat koulutetut biologian alan osaajat. Muutoin on vaarana, että luonnonsuojelualueille tehdään vahinkoa ilman parempaa tietoa.

Useissa kommentteissa kyseenalaistetaan, että kaupungin metsävaastava, joka on vastuussa Uutelassa tehdyistä metsänhoitotoista, toimii hoidon tilaajana myös luonnonsuojelualueilla.

Vastine:

Luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavat Ympäristöpalveluiden biologit. He vastaavat myös investointien, kuten

09.12.2021

opastaulujen ja ulkoilureittien, suunnittelun tilaamisesta ja ovat asiantuntijoina mukana rakentamisvaiheessa.

Luonnonsuojelualueiden vuosittaisen hoidon työt tilaa kaupungin osoittama henkilö, joka on metsävastaava.

Viljelypalsta-alueen parkkipaikan laajentaminen

Useissa kannanotoissa todetaan, että viljelypalsta-alueen parkkipaikan laajentaminen ei ole kannatettavaa. Luontoalueet parkkipaikan ympäristössä ovat hyvin kuluneita, ja autoilun lisääntyminen toisi alueelle lisää ihmisiä, jolloin kuluminen entisestään lisääntyy ja luontoalueiden kestävyys heikkenee. Yhdessä kannanotossa muistutetaan, että maailmalaajuisesti herkkiä ja harvinaisia luontokohteita pyritään suojaamaan liian suurelta kulutukselta rajoittamalla ihmisten kulkua. Kannanotoissa todetaan, että asukkaiden toive pääasiallisesta liikkumis-
muodosta alueella on kävely.

Vastine:

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on viitattu valmisteilla olevaan Vuosaari, Hallkullanniemi ja Nuottasaari 12530-asemakaavaan, jossa esitetään parkkipaikan laajentamista. Viittaus ei ole kannanotto siihen, että parkkipaikka tulisi rakentaa.

Yleisötilaisuutta 15.11.2021 varten saatu tieto asemakaavoituksesta on, että luvatonta pysäköintiä tapahtuu Uutelassa yleisesti teiden vierillä, jolloin penkat kuluvat ja levenevät. Pysäköinnintilannetta seurataan, ja jos on välttämätöntä, parkkipaikkaa laajennetaan. Muutoin laajennusta ei tehdä.

Luonnonsuojelualueiden vieressä olevat alueet ja metsänhoitotoimet

Kannanotoissa ollaan huolissaan siitä, mitä luonnonsuojelualueita ympäröivillä alueilla tapahtuu, ja todetaan, että niillä on vaikutusta myös luonnonsuojelualueisiin. Useissa kannanotoissa viitataan Uutelan virkistysalueen hoito- ja kehittämissuunnitelmaan ja alueella tehtyihin metsänhoitotöihin. Suunnitelmaa ehdotetaan päivitettäväksi, ja metsänhoitotoimia pidetään rajuna ja ylimitoitettuina.

Vastine:

Palaute ohjataan eteenpäin asiaa hoitaville tahoille Kaupunkiympäristön toimialalla.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

09.12.2021

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rudträsk_hks
- 2 Rudträsk_kartta
- 3 91-435-5-43_Lainhuutotodistus
- 4 91-54-9908-34_Lainhuutotodistus
- 5 91-54-9901-0_Lainhuutotodistus
- 6 91-435-5-59_Lainhuutotodistus
- 7 91-435-1-251_Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano